

בעזרה"ת אֵלֶּה הַשְּׁלֹשָׁה שְׁעֵי תְּנִידָה

גליון 662

בית הכנסת "עולי בבל" ע"ש הרב יוסף חיים זצ"ל רח"י יוסף חיים אור-יהודה ת"ו

מאורע מצער מתרחש בקדש, בעת שמגיעים לשם בני ישראל בשנת הארבעים: מרים הנביאה, אחות אהרן ומשה, מסיימת את תפקידה בעולם הזה ומסתלקת לגנוי מרומים. צרות, כידוע לכל מי שאוהב פתגמים, באות בצרורות. מיד לאחר שנפטרה מרים ונקברה, נאמר בפסוק "ולא היה מים לעם לשתות".

פנתח האה

מצווה זו של פרה אדומה מלמדת על כל התורה. בל יחשוב אדם כי התורה כולה שכלית והגיונית, ורק מצווה זו הינה חוקה, אלא "זאת חוקת התורה".

ישנם אנשים הנוטים לקיים מצוות בזריזות ובשמחה, דווקא כאשר ההיגיון העומד מאחוריהן מובן להם. הדבר נובע מהשקפת עולם שאינה נכונה. ההתייחסות אל התורה ומצוותיה, אסור שתהיה במושגים של שכל והיגיון בלבד. יהודי צריך לזכור שמצוות התורה, במהותן השורשית, הן למעלה מכל גדרי הבנה והשגה. הן רצונו וחכמתו של הבורא, ויש בהן רובד עליון שהוא למעלה מכל תפיסה אנושית.

לא יתכן שבשר ודם, הקרוץ מחומר, יוכל להבין בשכלו המוגבל את טעמי המצוות במלואן. וכי ילד פעוט מנסה להבין את השיקולים של אביו?! כששואלים אותו למה הוא עושה מה שהוא עושה, הוא עונה "כך אבא אמר לי!". כך אנו ביחס לקב"ה, ועלינו לקיים את המצוות "בגלל שאבא אמר", ותו לא. כשיהודי מכבד את אביו ואת אמו (למשל), אין לו לכבדם בגלל שהם גידלוהו, טרחו למענו, והוא חייב בטובתם, אלא כי התורה ציוותה לכבד את ההורים. כך גם כאשר אדם גומל חסד, לא יעשה זאת רק בגלל רחמים וכיוצא בזה, אלא בעיקר בגלל שזה ציווי ה'.

אם אדם ילך רק עם הגיונו, אז כשמצווה מסוימת לא תהיה מובנת לו, הוא ימנע מלעשות אותה. למשל, אם הוריו לא התנהגו אליו יפה, או שכלל לא גידלוהו, הוא יחשוב שגם הוא אינו צריך לכבדם, והתורה הרי אינה מחלקת. וראוי לציין את דברי הנצי"ב בהעמק דבר (דברים ה') וז"ל: "כאשר צווח ה' אלקיך – באשר מצות כיבוד אב ואם היא מצווה שכלית, הזהיר הכתוב כאן שיעשה מצווה זו בשביל ציווי ה' כמו בכל חוקי התורה"

שבת שלום
שמשון אליעזר פוקס

עם שלם, מיליוני בני אדם, בקדש המדברית, בלי שום טיפת מים. אף אחד לא הכין לעצמו מימייה. איש לא שמר בקבוק לעת צרה. פתאום, בלי התראות מוקדמות - אין מים! העם - כך מספרת התורה - נקהל על משה ואהרן: "וירב העם עם משה... ולו גווענו בגווע אחינו לפני ה'... ולמה הבאתם... אל המדבר הזה למות שם אנחנו ובעירנו... ולמה העליתונו ממצרים להביא אותנו אל המקום הרע הזה!"

אם הבאר מסתלקת מיד אחרי שמרים נפטרה - אולי יש קשר בין הדברים! הרי לא הגיוני שבאר ניסית שליוותה אותם ארבעים שנה במדבר, מסתלקת ברגע של משבר בפטירתה של מרים ללא הודעה מוקדמת. הצרה הזו לא "באה לבד". למה נקהלו העם על משה ואהרן בהאשמות היסטוריות מלפני ארבעים שנה!?

הגאון רבי דוד בודניק זצ"ל הוא ששאל את השאלה ותירוץו הוא קצר וחד, ונאים הדברים למי שאמרם, שחי קרבת אלוקים מופלאה: אנשים נוטים לחפש את הסיבה להתרחשויות סביבם אצל הזולת. נעים להם הרבה יותר למצוא אשמים וסיבות. אולם צריך לזכור שיש מי שמסובב הכל ושולח סיבה לכל דבר: הבורא יתברך בעצמו. הוא, מתכוון דווקא אלינו...

אמרי השבת
הזלאת נרות
מוצאי שבת 8:34
7:29
ט"ז לשמור על קדושת הגליון
אין לקרוא בשעת התפילה
9:04

אָהַל הַחֵלֶב

מצות עשה לקום מלוא קומתו מפני תלמיד חכם מופלג בתורה, ואפילו אם הוא צעיר בשנים ואינו רבו. שנאמר: והדרת פני זקן. כי זקן הנזכר כאן, פירושו תלמיד חכם, והוא נוטריקון זה קנה חכמה.

ואפילו בשעת קריאת שמע וברכותיה או כשהוא עוסק בתורה, חייב לעמוד, וכן המנהג.

תלמיד חכם אינו צריך לעמוד מפני שיבה מלוא קומתו, גם אם הוא צעיר, רק יעשה לו הידור, דהיינו שינוע מעט כאילו הוא רוצה לעמוד מפניו. וכן שני חכמים או שני זקנים, אינם צריכים לעמוד אחד מפני חברו, רק לעשות הידור. והרב אינו צריך לעמוד מפני תלמידו אפילו אם התלמיד הוא חכם גדול, אך טוב שיעשה לו הידור קצת.

מי שאינו עומד מפני תלמיד חכם, מעמידים אותו בעל כורחו, משום כבוד התורה.

עון גדול לבזות תלמידי חכמים או לשנוא אותם. לא חרבה ירושלים עיר קדשנו ותפארתנו, עד שבאו בה תלמידי חכמים, וכל המבזה את החכמים, אין לו חלק לעולם הבא,

המבזה תלמיד חכם, צריכים בית דין לנדותו ברבים, אם באו עדים על כך. ואפילו לא חירפו רק בדיבור, ואפילו שלא בפניו. ואינם מתירים לו, עד שיפייסנו. ומן הדין היה לקנסו גם כן שישלם לתלמיד חכם ליטרא שלוזהב.

ויש רשות לתלמיד חכם עצמו לנדות את עסהארץ שביזה אותו.

אהל לחידוש חידושים ופנינים לשולחן השבת

"וידבר העם באלוקים ובמשה"

כל המהרהר אחר רבו כאילו מהרהר אחר השכינה שנאמר: "וידבר העם באלוקים ובמשה" (סנהדרין קי). נפסק בשולחן ערוך (יו"ד רמג, ו) **עוון גדול הוא לבזות תלמידי חכמים או לשנאותן. וכל המבזה את החכמים אין לו חלק לעולם הבא והוא בכלל כי דבר ה' בזה.**

מספר המגיד מישרים הגאון רבי שבתי יודלביץ זצ"ל: בירושלים היה רב גדול, שבנוסף לגדלותו בתורה היה בקי גם בחכמת הרפואה, והיה מספק תרופות לבתי מרקחת.

שמע זאת אחד מהלוחמים הגדולים בדת, רשע מרושע, והתקומם: "היתכן?! מהיכן לרב הידע הנדרש ליצור תרופות?! מלימוד בכולל?!! כמה שנים הוא למד באוניברסיטה?!"

אמר לחבריו: "תראו איך אעשה ממנו צחוק!"

בא אל הרב ואמר לו: "רבי, אני סובל משלוש מחלות, האחת – אינני יכול לומר את האמת, כל כך התרגלתי לומר שקרים ששוב אינני מצליח לדבר דברי אמת. שנית – אינני מרגיש טעם באוכל, אני אוכל ולא יודע איזה טעם יש במאכל, מתוק או מר, חריף או מלוח. שלישית – יש לי בעיה בזכרון, את הכל אני שוכח". הרב ראה מלפניו לץ גדול, אמר לעצמו: "וללצים הוא יליץ" – אתה רוצה להיות לץ? אני אראה לך מה זה לץ!... אמר לו הרב: תבוא בעוד חצי שעה".

כשיצא הרשע מבית הרב, מיד קרא הרב לשמש ובקש ממנו: לך והבא לי כמה בובקליך". "בובקליה". היא הצואה של העזים. בזמנם הרחובות היו מלאי עזים, ובכל פינה ניתן היה למצוא בובקליך. הלך השמש והביא כמה מהם. הורה לו הרב לצפות את חתיכות הבובקליך בשוקולד ולהניחם בצלחת. אחרי חצי שעה חזר הרשע. אמר לו הרב: "בבקשה, הנה הכנתי לך תרופה, חמש חתיכות. עליך להכניס את כולן בבת אחת לתוך פיה וללעוס אותן. הכניס הרשע חמש בובקליך לתוך פיו ומיד התחיל להקיא... "אוי ואבוי רבי" זעק האיש מרה, "מה קרה לך, הלא זה בובקליך של עזים, אוי ואבוי..."

אמר לו הרב: "ברוך ה', התרופה פעלה את פעולתה על המקום... הנה, התחלת לומר אמת, זו אכן בובקליה. טעם באוכל – ברוך ה' גם כן יש לך, ואני מבטיח לך שתזכור זאת כל ימי חיידך, לעולם לא תשכח את הלקח שלמדת אצלי".

אמר לו הרב: אני נתתי לך לאכול את הבובקליך כשהם קרים, בעולם הבא יעשו מהם פשטידה ויתנו לך לאכול ממנה כשהיא רותחת, כמו שאמרו חז"ל (ערובין כא.): **"כל המלעיג על דברי חכמים נידון בצואה רותחת"**... (ע"פ הגש"פ דורש טוב)

להערות והארות, הנצח ות,
לעילוי נשמת וכו' 054-8566615
לקבלת העלון במייל נא לכתוב ל:
8444774@Gmail.com

אהל המעשה

בפרשתנו נפטר אהרון הכהן. משה אהרון ואלעזר בנו עלו בצו ה' להר ההר, משה הליבש את אלעזר בבגדי כהונת אביו, ואהרון גווע. ברדתם מההר, התקוממו העם כנגד משה ואלעזר; הם סברו, שהללו שלחו יד בנפשו. מספרים חז"ל (ילקו"ש): "כל ישראל מביטים בהם שעלו (להר ההר) שלושה, ולא ירדו כי אם שניים. נחלקו לשלוש כיתות: אחת אומרת: הרגו משה, שהתקנא בו. ואחת אומרת: אלעזר הרגו, שהיה מבקש לירש את הכהונה גדולה. ואחת אומרת: דרך שמים מת (מיתה טבעית)

נתקבצו כל הקהל עליהם, אמרו: היכן הוא? אמר להם משה: גזו הקב"ה לחיי העולם הבא. אמרו: אין אנו מאמינים לך, שמא דבר שלא כהוגן אמר לך וקנסת עליו מיתה? ביקשו כל ישראל לסקול את משה ואת אלעזר. מיד אמר להם הקב"ה למלאכי השרת: הגביהו מיטתו של אהרן אוהבי ברומו של עולם, כדי שידעו ישראל ולא יזיקו את משה ואת אלעזר." ע"כ. וראה זה פלא, הלוא חלק מהעם האמין שאהרון מת מיתה טבעית, אז איך אירע שגם הם הצטרפו לרצון לסקול את משה יחד עם כל אותם מאשימים שמשה ואלעזר רצחוהו?

קבוצת מדענים ערכה ניסוי. הם הכניסו חמישה קופים לכלוב שבמרכזו הוצב סולם ובראשו אשכול בננות, ובכל פעם שניסה אחד הקופים לטפס על הסולם וליטול בננה, המדענים שפכו מים קרים על שאר הקופים. מששנה הדבר הסיקו הקופים, שהם ימשיכו לספוג מקלחות צוננות כל זמן שמישהו מאיתם יתקרב לבננות. התוצאה הייתה, שמי שהעז להתקרב לסולם, הם הכוהו נמרצות. חלפו כמה ימים, ואף קוף לא העז שוב להתקרב לסולם מחשש לקבל מכות מחבריו. בשלב זה הוציאו המדענים את אחד הקופים, ובמקומו הכניסו קוף חדש. הקוף החדש הבחין מיד באשכול הבננות שבראש הסולם והחל לצעוד לעברו. המכות שקיבל גרמו להבין, שלא כדאי לו לחשוב על כך בשנית. הוא אכן לא ניסה לעשות זאת שוב, ובשלב זה החליפו המדענים קוף נוסף בחדש - ושוב שנה התהליך. הקוף החדש פנה לטפס על הסולם, ויתר הקופים ניגשו להפליא בו את מכותיהם. החידוש היה, שגם הקוף שהוכנס לכלובם לא מזמן הצטרף גם הוא לחלוקת המכות - וזאת מבלי שיבין אפילו למה הוא מכה את הקוף החדש, שהרי לא קיבל מעולם מקלחת צונן. החוקרים המשיכו להחליף את הקופים, עד שבכלוב לא נותר אפילו קוף אחד שחווה את מקלחת המים הצוננים, ובכל זאת, בכל פעם שניגש קוף לטפס על הסולם, הכוהו כולם. אילו היה ניתן לשאול את אחד הקופים מדוע הוא מכה את מי שמנסה לטפס על הסולם, הוא היה משיב: "לא יודע, ככה התנהגו כאן מעולם, וככה אני מתנהג".

"קוף אחרי בן אדם", מכירים? לכשנתבונן בחיינו, נמצא שקופים אלה בסך הכל חיקו אותנו...

במשך כל כהונת משה רבנו כמנהיג ישראל, הוא היה הכתובת לכל תלונה. צודק - לא צודק, לא משנה. על מי מתלוננים? על משה. אין בשר - בוכים למשה. לא רוצים להיכנס לארץ - "וַיִּלְנוּ עַל מֹשֶׁה". רוצים נשיאות - "וַיִּקְהָלוּ עַל מֹשֶׁה". סורר מת בעונונו - וַיִּלְנוּ כָּל עַדַת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מִמֶּחֶרֶת עַל מֹשֶׁה (וי"ו, ו); אין מים לשתות - "וַיִּקְהָלוּ עַל מֹשֶׁה". ריטואל ברור: יש מצוקה? משה אשם נקודה. מרוב שהתרגל העם לריב עם משה, גם כאשר חלקם לא היה משוכנע באשמתו, בכל זאת, כאשר הוצתה מריבה כנגדו - הצטרפו כולם לחגיגה...

ראו מה אירע במיתת אהרון. שליש מהעם הסכים שאהרון נפטר באופן טבעי, ובכל זאת, כאשר שני השליש הנותרים ביקשו לסקול את משה - החלו אף הם לאסוף אבנים... להבדיל, התנהגותם האלימה אל אותם ניצים מזכירה את התנהגותו של אותו קופיף המכה את חברו שתאב לבננה - רק מפני שכולם נוהגים כך... כי ככה זה, נוח לרוץ כמו עדר במקום להפעיל שיקול דעת, וקל יותר להאשים את האחר מאשר לחשוב שאולי אני לא מבין ויודע הכל.

"אל תרגיז ג'ינג'ים"

וקירחים",

היה הטיפ של נחשון לאלעזר.

למראה עיניו התוהות של אלעזר, התנדב נחשון

להבהיר מדוע לא: "הג'ינג'ים הם 'תמי מזג'".

אם תרגיז אותם - זה עלול להיגמר רע".

- "ולמה לא קירח?" "לך תדע",

הפטיר נחשון, "אולי פעם הוא היה

ג'ינג'י"...

אמר רב יהודה אמר רב: "כל המבזה תלמידי חכמים אין לו רפואה למכתו". (שבת ק"ט:)

קצת מאתנו

"זאת התורה אדם כי ימות באהל"

אמר רבי שמעון בן לקיש: אין דברי תורה מתקיימים אלא במי שממית עצמו עליהם שנאמר "זאת התורה אדם כי ימות באהל" (גיטין נז):

סיפר הגאון רבי ניסים יגן זצ"ל: בהיותו אברך צעיר התגורר בשכונת בית וגן, ובאחד הימים שוחח עם כמה בחורים על התמדה בתורה. סמוך אליהם עמד יהודי צדיק, שברח מרוסיה, כששמע את שיחתם, התערב ואמר: "אתם מדברים על דבקות והתמדה בתורה? אין לכם ולו שמץ של מושג בענין זה... הוא המשיך וסיפר כי בהיותו ילד הוא למד תורה בישיבה, וחזר הביתה רק פעם בחצי שנה – בפסח ובסוכות. הנסיעות היו ארוכות ומיגעות מאוד – המשיך הזקן בסיפורו – אבל כל אחד מאתנו אחז באושר את המכתב יקר הערך, שאותו שלח הרב לאבא, ובו סיכום התקדמות הילד למשך מחצית השנה שחלפה, בדומה לתעודה, המקובלת בימינו. הרכבת שלי עתידה היתה לצאת ביום ראשון בשעה שש בבוקר, והיא הייתה יוצאת רק אחת לשבוע. אילו הייתי מפסיד אותה – לא יכולתי לבוא עוד הביתה לפסח, משום שביום ראשון הבא כבר חל החג. במוצאי שבת ניגשתי לבית הרב כדי להיפרד. נקשתי זמן רב על דלת הבית, אולם היא לא נפתחה. הצצתי פנימה, והבחנתי כי הרב עומד ליד הסטנדר ולומד מתוך הגמרא, התקרבתי עוד פסיעה אחת או שתיים ובחשש מה אמרתי: רבי, יש לי מחר רכבת, בשעה שש בבוקר, אולי אפשר לקבל את המכתב לאבא כבר עכשיו? הרב הרים את עיניו הקדושות מן הגמרא ואמר לי: סלח לי, בני אך במוצאי שבת אינני נוהג לכתוב...

לא ידעתי את נפשי, והרב, שראה את מבוכתי אמר לי: אל דאגה, בוא אלי מחר, בחמש לפנות בוקר, ואז אכתוב לך את המכתב... חזרתי לחדרי, הייתי שרוי במתח, כל הלילה לא הצלחתי להירדם, חשבתי לעצמי מה יהיה אם לא אצליח להתעורר בזמן? מה יהיה אם אפסיד את הרכבת? כשהראו המחוגים על השעה חמש, מיהרתי לבית הרב, נקשתי על הדלת שוב ושוב – אולם היא לא נפתחה.

שוב העזתי להיכנס פנימה צעד אחר צעד. מיד ראיתי את הרב, עומד בפינה הקבועה עם הגמרא. הבנתי שככל הנראה הוא כבר הספיק לישון וגם לקום. ניגשתי ואמרתי: רבי אני צריך לנסוע... ורבי הרים את עיניו הקדושות וכשמבט מתפלא בעיניו אמר לי: "אמרתי לך לא לבוא במוצאי שבת, אמרתי כבר שאינני כותב במוצאי שבת!" ברגע הראשון לא הבנתי את דבריו, אך מיד התעשתתי ואמרתי: הרב, כעת כבר יום ראשון בבוקר. ומושגים חדשים אודות התמדה בתורה, אשר טשטשה את התחומים והסירה את גבולותיהם הברורים של הבוקר והערב התחדשו לי באותה שעה... זוהי התמדה בתורה של הדורות הקודמים! הרב יגן הזקן סיים את סיפורו, והותיר אותנו נפעמים. (אמונה שלמה)

ברכה והצלחה
ובריאות איתנה
אסף בן אשר ומשפחתו הי"ו
דוד אשר בן איבון ומשפחתו הי"ו

לרפואה שלימה
סעיד אשר בן לאה הי"ו
אורה בת סניורה הי"ו

שיעור בפרשת שבוע
מהרב שמשון פוקס שליט"א
כל יום חמישי
מיד לאחר מנחה
בביכנ"ס אור אבנר
רח' משה דיין קריית הסביונים יהוד
מנחה - בשעה 19:30

בית הכנסת "היכל יצחק דוד"
רח' דוד אלעזר 18

תפילת שחרית 6:30
מנחה וערבית (סמוכות) 19:30
שיעורי תורה מידי יום אחרי ערבית

יום א' - הרב שמשון פוקס שליט"א
יום ב' - הרב הגאון אברהם הכהן שליט"א
יום ג' - הרב רפאל עגיב שליט"א
יום ד' - הרב בן יאבו שליט"א
יום ה' - הרב שלום אטלן שליט"א

בית הכנסת
"עולי בבל"
ע"ש הרב יוסף חיים זצ"ל

שחרית - 5:20 נץ
מנין ב' - 7:30
מנחה ערבית - 19:30
שיעורי תורה מידי יום
שעה לפני מנחה

יום א' ב' ה'
רב בית הכנסת
הרב יהונתן אמדדי שליט"א
יום ג'
הרב שמשון פוקס שליט"א
יום ד'
הרב נאור דרשני שליט"א
יום ה' -
הרב רפאל עגיב שליט"א
בשעה 20:00

"יש קונה עולמו בשעה אחת"

שימו לב <<<<

לימוד אברכים עם תלמידים כל יום שני ורביעי בשעה 20:00
ערבית מאוחרת: יום ב' 20:45 יום ד' 20:45 יום ה' 21:00